



# Projekt Planu Ochrony dla obszaru NATURA 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037

## II SPOTKANIE ZESPOŁU LOKALNEJ WSPÓŁPRACY

**Autor:**  
**Dorota Janic-Bora**

Główny specjalista – planista projektu

Wrocław, 10 grudnia 2020 r.



Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu realizuje projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich nr **POIS.02.04.00-00-0194/17** pn.: ***Opracowanie planów ochrony dla dwóch obszarów Natura 2000 na Dolnym Śląsku.***



## W ramach projektu planowane jest opracowanie projektów planów ochrony dla dwóch obszarów Natura 2000:

**Góry Białskie i Grupa Śnieżnika PLH020016** położony w gminach: Międzylesie, Bystrzyca Kłodzka, Stronie Śląskie, Lądek-Zdrój, na powierzchni **19 038 ha**

**Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037** położony w gminach: Złotoryja, Świerzawa, Wojcieszów, Męcinka, Bolków, Paszowice, Jeżów Sudecki, Janowice Wielkie, Marciszów na powierzchni **35 005 ha**

Powierzchnia ogółem: **54 043 ha**



## FINANSOWANIE

### Całkowita wartość projektu

- 3 796 398,00 zł

### Dofinansowanie UE

- 3 226 938,30 zł

### Czas realizacji

1 stycznia 2018 roku – 31 grudnia 2022 roku



# WSPÓŁFINANSOWANIE PRZEZ UE

ze środków Europejskiego Funduszu Spójności

w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Oś priorytetowa II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu”

Działanie 2.4 *Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna*

Projekt nr POIS.02.04-00-00-0194/17



## Środki w ramach projektu wydatkowane są głównie na:

- **ekspertyzy przyrodnicze**, które uzupełnią i zaktualizują wiedzę o obszarze i jego przedmiotach ochrony,
- **koszty pracy** osób zajmujących się procesem planistycznym,
- **koszty materiałów** informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych,
- **proces konsultacji społecznych** obejmujących prace w ramach Zespołów Lokalnej Współpracy.



## Cel projektu

Celem projektu jest stworzenie efektywnych instrumentów zarządzania obszarami Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH020016 oraz Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037 poprzez opracowanie projektów planów ochrony.

Opracowane w ramach projektu plany ochrony, stworzą podstawę do prowadzenia właściwych działań ochronnych na przedmiotowych obszarach Natura 2000.



# Obszar Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037

## Projekt planu ochrony podstawy prawne i zakres prac





# Podstawa prawna

Na podstawie art. 29 ust. 1 i 3 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r, poz. 55 ze zm.)* projekt planu ochrony dla obszaru Natura 2000 lub jego części sporządza sprawujący nadzór nad obszarem, a **minister właściwy do spraw środowiska** ustanawia, w **drodze rozporządzenia**, plan ochrony na okres 20 lat, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.



## Podobieństwa i różnice pomiędzy PZO, a PO

### PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH PZO

- sporządzany na 10 lat
- ustanawiany jako akt prawa miejscowego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska,
- obowiązkowy dla każdego obszaru Natura 2000, z wyjątkiem obszarów morskich i obszarów w całości pokrytych planami ochrony lub zadaniami ochronnymi dla rezerwatu lub parku narodowego,

### PLAN OCHRONY PO

- sporządzany na 20 lat,
- sporządzany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, a ustanawiany rozporządzeniem Ministra Środowiska,
- nieobowiązkowy, sporządzany w razie potrzeby m.in. dla terenów, dla których nie ma wystarczającej wiedzy o przedmiotach ochrony – potrzeba taka (lub jej brak) powinna zostać określona w planie zadań ochronnych,



## Obowiązek sporządzenia projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037 wynika z:

*zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 29 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 4023 ze zm.)*

§8.

wskazuje się **konieczność sporządzeniu planu ochrony** dla całego obszaru Natura 2000 w terminie 9 lat od ustanowienia planu zadań ochronnych;



## PZO wskazuje na konieczność sporządzenia planu ochrony ponieważ:

- Aktualny stan wiedzy **nie jest wystarczający do zapewnienia odpowiedniej ochrony** przedmiotów ochrony w obszarze,
- Konieczne jest **uzupełnienie stanu wiedzy** na temat wszystkich siedlisk przyrodniczych w obszarze,
- Konieczne jest **uzupełnienie stanu wiedzy** na temat stanowisk:
  - obuwika pospolitego
  - mieczyka błotnego,w celu ostatecznego rozstrzygnięcia kwestii występowania w obszarze,
- Konieczne jest **uzupełnienie wiedzy na temat rojenia nietoperzy** w obszarze oraz rozpoznanie **dziennych kryjówek leśnych i lepsze poznanie żerowisk**,
- Konieczne jest **rozpoznanie występowania poczwarówki zwężonej** w obszarze gdyż prace prowadzone były tylko w jednym sezonie wegetacyjnym i nie dały możliwości zweryfikowania wszystkich potencjalnych miejsc występowania,



- Konieczne jest **rozpoznanie terenowe i uzupełnienie stanu wiedzy** dla:
  - traszki grzebieniastej,
  - minoga strumieniowego,
  - kozy,
- Istnieje potrzeba **gruntownej inwentaryzacji przepłatkii matura**, aby określić znaczenie obszaru dla populacji tego gatunku,
- Konieczna jest **weryfikacja występowania bobra** w obszarze,
- Konieczność sporządzenie PO wynika również z faktu, iż jest to **obszar duży, mocno zróżnicowany, narażony na antropopresję** (urbanizacja, eksploatacja surowców, przekształcenia gruntów) i bez dokładnej wiedzy o przedmiotach ochrony nie jest możliwe zapewnienie prawidłowej jego ochrony,
- Konieczne jest rozpoznanie innych gatunków, mogących stanowić potencjalne przedmioty ochrony, m.in. wilka.



## CO POWINIEN ZAWIERAĆ PLAN OCHRONY?

### Zawartość i zakres planu ochrony określa:

- *ustawa o ochronie przyrody - art. 29 ust. 8,*
- *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 64 poz. 401 ze zm.).*

## ZAKRES PRAC

### NAJWAŻNIEJSZE PRACE JAKIE NALEŻY WYKONAĆ PRZY SPORZĄDZANIU PO

- 1. Ustalić przedmioty ochrony obszaru na podstawie:**
  - analizy danych przekazanych do Komisji Europejskiej,
  - analizy danych znajdujących się w PZO,
  - analizy danych uzyskanych ze szczegółowych inwentaryzacji terenowych,
- 2. Zgromadzić, zweryfikować i uzupełnić wszystkie niezbędne informacje** o obszarze i przedmiotach ochrony istotnych dla jego ochrony,
- 3. Wykonać inwentaryzacje, badania i ekspertyzy** niezbędnych do uzyskania wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony,
- 4. Wykonać łączną ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony** polegającą na określeniu odpowiednich parametrów dla siedlisk przyrodniczych i gatunków (parametry zgodnie z metodyką GIOŚ),
- 5. Wykonać ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń** dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony,
- 6. Ustalić warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony** przedmiotów ochrony, **zachowania integralności** obszaru oraz **spójności sieci** Natura 2000



## ZAKRES PRAC

### NAJWAŻNIEJSZE PRACE JAKIE NALEŻY WYKONAĆ PRZY SPORZĄDZANIU PO

7. **Ustalić wskazania do zmiany studiów lub planów**, których realizacja może wpływać negatywnie na przedmioty ochrony obszaru,
8. **Ustalić działania ochronne** zapewniające utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, przez:
  - a) ustalenie działań ochrony czynnej,
  - b) ustalenie działań, które powinny być wykonane w celu odtworzenia lub przywrócenia w obszarze gatunków lub siedlisk przyrodniczych mających znaczenie dla Wspólnoty,
  - c) ustalenie działań, które są potrzebne dla utrzymania, odtworzenia lub poprawy funkcjonowania korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000,
  - d) zaplanowanie rozmieszczenia obiektów i urządzeń służących celom ochrony obszaru, z wskazaniem ich lokalizacji,
  - e) ustalenie działań, które należy podjąć w ramach gospodarki prowadzonej w obszarze,
  - f) ustalenie działań obligatoryjnych i fakultatywnych dla obszaru znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części;





## ZAKRES PRAC

### NAJWAŻNIEJSZE PRACE JAKIE NALEŻY WYKONAĆ PRZY SPORZĄDZANIU PO

9. **Ustalić sposoby monitoringu realizacji działań ochronnych oraz ich skutków,** przez wskazanie sposobów, metod, częstotliwości, zakresu obserwacji i rejestracji danych,
10. **Ustalić sposoby monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony** przez wskazanie sposobów, metod, częstotliwości, zakresu obserwacji i rejestracji danych,
11. **Sporządzić dokumentacji projektu planu ochrony w formie:**
  - elektronicznej,
  - opracowanej w formie opisu tekstowego,
  - zestawień tabelarycznych,
  - przedstawień graficznych,
  - map,
  - baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.



## UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W SPORZĄDZANIU PLANU

- Sporządzający projekt planu ochrony **umożliwi zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków** będących przedmiotami ochrony, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu.
- Możliwość udziału społeczeństwa odbywa się, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.*
- Projekt planu ochrony dla obszaru Natura 2000 **wymaga zaopiniowania przez dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych**, jeżeli obszar Natura 2000 obejmuje obszar zarządzany przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe



## UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W SPORZĄDZANIU PLANU

- w celu wypełnienia powyższego obowiązku Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu zgodnie z przyjętą praktyką powołała tzw. **Zespół Lokalnej Współpracy**,
- zadaniem ZLW są wspólne konsultacje niezbędne do efektywnego tworzenia i wprowadzenia w życie zapisów PO.



## UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W SPORZĄDZANIU PLANU

### Cel prac ZLW?:

- nabycie przez zainteresowanych wiedzy dotyczącej projektu planu ochrony,
- zebranie dodatkowych danych od przedstawicieli ZLW mających wpływ na merytoryczną zawartość dokumentu,
- większe zrozumienie podejmowanych przez administrację działań,
- zmniejszenie ryzyka wystąpienia konfliktów lokalnych,
- wzrost świadomości i promowanie wiedzy na temat różnorodności biologicznej i potrzeb jej ochrony.



## UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W SPORZĄDZANIU PLANU

### Przebieg prac ZLW

- identyfikacja interesariuszy,
- cykl spotkań dyskusyjnych i informacyjnych ZLW odnoszący się do tworzonej dokumentacji PO,
- przedstawienie dokumentacji
- zgłaszanie uwag członków ZLW do dokumentacji,
- dalsze spotkania dyskusyjne ZLW, spotkania w podgrupach branżowych, spotkania z ekspertami z danej dziedziny,
- protokołowanie i publikacja wszystkich uwag wnoszonych przez ZLW,
- publikacja ostatecznej wersji projektu PO,
- ogłoszenie oficjalnych, formalnych konsultacji społecznych projektu PO,
- spotkanie podsumowujące wraz z prezentacją i omówieniem ostatecznej wersji dokumentu.



## UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W SPORZĄDZANIU PLANU

### Oczekiwania względem ZLW

- uzyskanie informacji o zidentyfikowanych **problemach lub konfliktach** dotyczących obszaru Natura 2000,
- **udostępnienie dokumentów lub innych materiałów**, które nie są w posiadaniu RDOŚ, a dotyczących obszaru,
- uzyskanie informacji o **zidentyfikowanych niezgodnościach stanu istniejącego** z dokumentacją PZO,
- udostępnienie informacji o **planowanych przedsięwzięciach lub innych pracach** w obszarze lub w jego sąsiedztwie mogących mieć wpływ na przedmioty ochrony obszaru,
- pomoc w **dotarciu z informacjami nt. planu ochrony** do jak największej grupy zainteresowanych,



## INFORMACJE O STANIE PRAC NAD PROJEKTEM PLANU OCHRONY

W celu wyłonienia **wykonawców ekspertyz przyrodniczych dla 100% obszaru** Natura 200 Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037 odbyły się **trzy postępowania przetargowe** na wykonanie następujących ekspertyz:

- siedliskowej i botanicznej,
- chiropterologicznej,
- entomologicznej,
- ichtiologicznej,
- malakologicznej,
- herpetologicznej,
- teriologicznej,

których celem jest uzyskanie aktualnych i całościowych danych o przedmiotach ochrony obszaru.



## W pierwszym postępowaniu przetargowym (grudzień 2019) wyłoniono wykonawców dla ekspertyz:

- **Ekspertyza chiropterologiczna** – wykonawca: AVEN Michał Górski

Wykonywana będzie w latach 2020 - 2022 r.,  
odbiór prac nastąpi w III etapach:  
I etap wrzesień 2020 r. – **etap zakończony**,  
II etap wrzesień 2021 r.  
III etap kwiecień 2022 r.

- **Ekspertyza teriologiczna** – wykonawca: AVEN Michał Górski

Wykonywana będzie w latach 2020 - 2021 r.,  
odbiór prac nastąpi w II etapach:  
I etap lipiec 2020 r. – **etap zakończony**,  
II etap lipiec 2021 r.

- **Ekspertyza ichtiologiczna** – wykonawca: Krzysztof Tatoj

Wykonywana będzie w latach 2020 - 2021 r.,  
odbiór prac nastąpi w II etapach:  
I etap październik 2020 r. – **etap zakończony**,  
II etap październik 2021 r.





## W drugim postępowaniu przetargowym (kwiecień 2020) wyłoniono wykonawców dla ekspertyz:

### **Ekspertyza entomologiczna** – wykonawca: TACTUS Aleksandra Szurlej-Kielańska

Wykonywana będzie w latach 2020 - 2022 r.  
odbiór prac nastąpi w III etapach:  
I etap wrzesień 2020 r. – **etap zakończony**,  
II etap wrzesień 2021 r.  
III etap wrzesień 2022 r.

### **Ekspertyza herpetologiczna** – wykonawca: EKOVERT Łukasz Szkudlarek

Wykonywana będzie w latach 2020 - 2021 r.  
odbiór prac nastąpi w II etapach:  
I etap lipiec 2020 r. – **etap zakończony**,  
II etap lipiec 2021 r.

### **Ekspertyza malakologiczna** – wykonawca: Rafał Ruta

Wykonywana będzie w latach 2020 - 2021 r.  
odbiór prac nastąpi w II etapach:  
I etap październik 2020 r. – **etap zakończony**,  
II etap październik 2021 r.



## W ramach II spotkania ZLW prezentowane są wyniki z:

- I etapu ekspertyzy chiropterologicznej wykonanej w 2020 r.,
- I etapu ekspertyzy teriologicznej wykonanej w 2020 r.,
- I etapu ekspertyzy ichtiologicznej wykonanej w 2020 r.,
- I etapu ekspertyzy herpetologicznej wykonanej w 2020 r.,
- I etapu ekspertyzy entomologicznej wykonanej w 2020 r.,
- I etapu ekspertyzy entomologicznej wykonanej w 2020 r.

## Trzecie postępowanie przetargowe jest w toku, złożono oferty na następujące zadania:

L.p.	Zadanie	Rodzaj ekspertyzy	Nazwa obszaru Natura 2000
1	Zadanie 1	siedliska przyrodnicze i gatunki roślin (naskalne): siedliska 6150, 6170, 6110, 8110, 8210, 8220, 8160, 4060, gatunek rośliny: 4066	Góry Białskie i Grupa Śnieżnika PLH020016
2	Zadanie 2	siedliska przyrodnicze i gatunki roślin (naskalne): siedliska 6110, 8150, 8160, 8210, 8220, gatunek rośliny: 4066	Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037
3	Zadanie 3	siedliska przyrodnicze (nieleśne): 3260, 6210, 6230, 6430, 6510, 6520, 7110, 7230, 7140	Góry Białskie i Grupa Śnieżnika PLH020016
4	Zadanie 4	siedliska przyrodnicze i gatunki roślin (nieleśne): siedliska 3260, 6120, 6210, 6230, 6410, 6430, 6510, 6520, 7140, 7220, 7230, gatunek rośliny: 4096	Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037
5	Zadanie 5	Siedliska przyrodnicze i gatunki roślin (leśne): siedliska 9110, 9130, 9180, 91D0, 91E0, 9410, gatunek rośliny: 1386	Góry Białskie i Grupa Śnieżnika PLH020016
6	Zadanie 6	siedliska przyrodnicze i gatunki roślin (leśne): siedliska 9110, 9130, 9150, 9170, 9180, 9190, 91E0, 9110, gatunek rośliny: 1902	Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037
7	Zadanie 7	siedlisko przyrodnicze <i>8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania</i>	Góry Białskie i Grupa Śnieżnika PLH020016, Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037
8	Zadanie 8	gatunki bezkręgowców: 1059, 1061, 4014, 1014	Góry Białskie i Grupa Śnieżnika PLH020016



## II spotkanie ZLW – grudzień 2020 r.

- mając na uwadze obostrzenia epidemiologiczne związane z ograniczeniem rozprzestrzeniania się wirusa COVID-19 II spotkanie ZLW nie może odbyć się w tradycyjnej formie - odbędzie się ono zdalnie/on-line w formie korespondencyjnej,
- materiały przygotowane głównie przez ekspertów prowadzących inwentaryzacje przyrodnicze w 2020 r. zostaną udostępnione na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu **od dnia 10 grudnia 2020 r.** pod adresem pod adresem <http://wroclaw.rdos.gov.pl/gory-i-pogorze-kaczawskie-plh020037>,
- wszelkie uwagi i wnioski do opublikowanych materiałów można składać **do dnia 10 stycznia 2021 r.**



## II spotkanie ZLW – grudzień 2020 r.

Uwagi, wnioski i wszelkie informacje w ramach II spotkania ZLW można przekazywać **do dnia 10 stycznia 2021 r.**

na adres e-mail:

[dorota.janic-bora.wroclaw@rdos.gov.pl](mailto:dorota.janic-bora.wroclaw@rdos.gov.pl) lub

[sekretariat.wroclaw@rdos.gov.pl](mailto:sekretariat.wroclaw@rdos.gov.pl),

pisemnie na adres:

Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, al. Jana Matejki 6, 50-333 Wrocław i przez platformę ePUAP

oraz telefonicznie pod numerem telefonu 71 747 93 00.

Członkowie ZLW mogą wymieniać uwagi lub pytania bezpośrednio między sobą lub za pośrednictwem RDOŚ Wrocław.



## II spotkanie ZLW – grudzień 2020 r.

- Udział w pracach ZLW jest **dobrowolny i otwarty dla wszystkich zainteresowanych przez cały okres trwania procesu planistycznego**, a zgłoszenia udziału można dokonać wypełniając zgodę na przetwarzanie danych osobowych i przesyłając podpisany dokument na adres RDOŚ we Wrocławiu (z dopiskiem „Plany ochrony”) lub drogą elektroniczną na adresy e-mail: [dorota.janic-bora.wroclaw@rdos.gov.pl](mailto:dorota.janic-bora.wroclaw@rdos.gov.pl), [sekretariat.wroclaw@rdos.gov.pl](mailto:sekretariat.wroclaw@rdos.gov.pl).
- Nie dotyczy to członków ZLW, którzy swój udział zadeklarowali na pierwszych spotkaniach ZLW w grudniu 2019 roku oraz podpisali niezbędne zgody na przetwarzanie danych osobowych.



## II spotkanie ZLW – grudzień 2020 r.

- pomimo nietypowej formy prowadzenia spotkania spowodowanej obostrzeniami epidemiologicznymi bardzo prosimy członków ZLW oraz wszystkie osoby zainteresowane o aktywny udział w pracach nad przygotowaniem projektu planu ochrony dla Obszaru Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037,
- zachęcamy do zapoznania się z materiałami i wnoszenie wszelkich uwag, wniosków i informacji które mogą przyczynić się do poszerzenia wiedzy o obszarze i zwiększyć jakość procesu planistycznego,



## II spotkanie ZLW – grudzień 2020 r.

- bardzo prosimy o współpracę między członkami ZLW, a ekspertami wykonującymi inwentaryzacje przyrodnicze w zakresie udostępniania danych i przekazywanie informacji niezbędnych w zleconych im pracach,
- bardzo prosimy członków ZLW i innych interesariuszy o przekazywanie do RDOŚ Wrocław:
  - informacji o zidentyfikowanych lub potencjalnych problemach lub konfliktach,
  - udostępnienie dokumentów planistycznych (mpzp, studia) lub innych materiałów, które nie są w posiadaniu RDOŚ, a dotyczą obszaru,
  - informacji o zidentyfikowanych niezgodnościach stanu istniejącego z istniejącą dokumentacją (PZO, dostępne publikacje),
  - informacji o planowanych przedsięwzięciach lub innych pracach w obszarze lub w jego sąsiedztwie mogących mieć wpływ na przedmioty ochrony obszaru,





## Kolejne spotkanie ZLW – 2021 r.

Kolejne spotkanie ZLW planowane jest w II kwartale 2021 r.

Wyrażamy nadzieję, iż będzie mogło odbyć się ono w tradycyjnej, stacjonarnej formie, jednak decyzja o spotkaniu uzależniona będzie od sytuacji epidemiologicznej na terenie kraju.



Opracowanie planów ochrony dla dwóch obszarów Natura 2000 na Dolnym Śląsku  
projekt nr POIS.02.04.00-00-0194/17 współfinansowany przez UE ze środków Funduszu Spójności

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo





# Dziękuję za uwagę.